

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922**Věstník****č. 234**

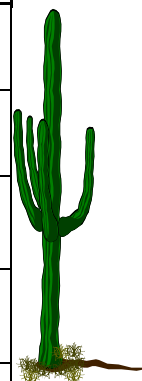
15. 5. 2019

1. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2019					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Květen	7.5.	7.5.	16.5.	16.5.	K. Šlajs – Jak jsem potkal Echeverie
Červen		4.6.	18.6.		
	31. 5. – 15. 6. 2019 – Výstava				
Srpen	27.8.				
Září	5. – 15. 9. 2019 – Výstava				
		3.9.	19.9.	19.9.	P. Tůma – na co se vloni nedostalo Mexiko 2017 – výprava za astrofyty a echinomastusy (pokračování)
Říjen	1.10.	1.10.	17.10.	17.10.	Program se zajišťuje
Listopad	5.11.	5.11.	21.11.	21.11.	Program se zajišťuje
Prosinec	3.12.	3.12.	19.12.	19.12.	Tradiční vánoční schůze – kvíz, spolkový program

2. Zprávy z výboru**2.1 Rekonstrukce výboru Spolku**

Bohužel se nám nedaří provést změny, které jsme uvedli v předchozích věstnících. Z toho důvodu je výbor nucen pokračovat ve stávajícím složení. Děkujeme těm několika málo statečným, kteří projevili zájem pomoci, ale po seznámení se s požadavky se sami rozhodli, že nejsou schopni ve výboru pracovat.

Hledáme dále, kdo tu káru s námi potlačí dál!!!

2.2 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny.

Těšíme se na shledání s Vámi v pravidelných dnech – každé první úterý v měsíci od 16 do 17 hod. (v tento den následuje výborová schůze) a 3. čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod. (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku Vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je Vaše na věky.

2.3 52. Výstava Kaktusy a sukulenty 2019: 31. 5. – 15. 6. 2019

Upozornění – došlo k úpravě termínu výstavy a otevírací doby oproti minulým rokům!

**Výstava bude otevřena od pátku 31. 5. 2019 do soboty 15. 6. 2019,
otevírací doba bude od 10 hod. do 17 hod.**

Ostatní podrobnosti k výstavě v sekci **Co bude** tohoto Věstníku.

3. CO BYLO

3.1 Přednáška 21. 2. 2019 – T. Procházka – Sukulenty Little Karoo, JAR

T. Procházka z Botanické zahrady UK nás v hodinové přednášce seznámil se svou první cestou do oblasti Little Karoo, která se nachází na jihu afrického kontinentu, jedná se o uzavřené údolí dlouhé asi 60 km, které má díky své poloze specifické podmínky, a to nejen pro sukulenty. Přednášející (profesí botanik) se nezaměřil jen sukulenty, ale na i další zajímavé rostliny navštívených oblastí. Na cestě se setkal s třemi biomy, první byl ihned za Kapským Městem směrem k východu v horách, jedná se o biom zvaný Fynbos, oblast je porostlá keři a její hlavní vlastností je pravidelná obnova po periodických požárech. Ze sukulentů jsme viděli zástupce rodů *Crassula*, *Aloe* (*Kumara*). Dalším navštíveným biotem byl biom Velké Karoo, jedná se o plochou sušší kamenitou krajinu s nezapojeným vegetačním pokryvem. V tomto biomu je zastoupení sukulentů značně vysoké, byli představeni zástupci rodů např. *Cheiridopsis*, *Aloinopsis*, *Drosanthemum*, *Antinima*, *Conophytum*. Oblast je na sukulenty opravdu bohatá, výčet předvedených rostlin je mimo rozsah tohoto zápisu. Nelze však nezmínit rostliny *Euphorbia* cf. *esculentalinermis*, které tvoří kulovité keříky složené ze stonků umístěných na zdřevnatělé noze. Třetím navštíveným biotem více na východ je oblast zvaná Albany Thicket, zde je vlhčí klima, sukulenty tu rostou na kamenitých stráních údolí. Typickými zástupci sukulentních rostlin jsou stromovité euforbie, sansiviery a gasterie. Neopominutelnými rostlinami z této oblasti jsou cykasy – *Encephalartos longifolius*. Rostlinstvo doprovází i fauna, Tomáš ukázal např. slony, prase bradavičnaté, zebry, tučňáky. Závěr přednášky patřil vlivu člověka na krajinu – zemědělství, zavlečené kaktusy a nezanedbatelný vliv pastvy. A úplný závěr patřil pohledu do skleníku botanické zahrady UK, kde již řada legálně získaných semen vyklíčila a je naděje, že časem bude vybudována expozice rostlin Malé Karoo. (Podstatné na přednášce bylo i to, že většina nesukulentních rostlin byla v květu.)

Díky za velmi kvalitní i pro kaktusáře osvěžující přednášku.

L. Berka

3.2 Přednáška 21. 3. 2019 – L. Kunte – Mexiko 2017 (a nejen to)

První jarní přednášku přednesl a obrázky doprovodil exkluzivní řečník a znalec nejen kaktusové flóry – Libor Kunte. Libora máme v Praze rádi, tentokrát si na přednášku přišlo poslechnout okolo 90 posluchačů. Přednáška byla částečně bilanční, Libor ji nazval Vzpomínky na mládí, byla to jeho 20. návštěva Mexika. Přednáška nebyla zaměřena na jeden či více rodů ani nebyla popisem cesty, byl to výběr míst a rostlin, které navštívil v roce 2017 a porovnával či doplňoval známé poznatky anebo situaci na stanovištích. Měli jsme asi poprvé možnost vidět rostliny *Turbincarpus heliae*, z téhož rodu jsme dostali velmi podrobné informace o stanovištích *T. nikolae*. Podrobně se zabýval mikrokosmem v bezprostředním okolí rostoucích kaktusů – tzv. biogenní krustou, systémem mikroorganismů, které rozkládají horniny a vytvářejí podmínky pro růst vyšších rostlin, bylo to hlavně v souvislosti s *T. nikolae* a *T. lophophoroides*. Tyto rostliny rostou na extrémních stanovištích, první na krystalických vápencích a sádrovcích, druhý v zasolených vápenatých pánvích. Mimo zmíněné rostliny jsme byli seznámeni s ariokarpusy, aztekii, pozornost byla věnována hledání *Mammillaria luethyi*, stanovišti *Aztekia valdezii*, *Geohintonia* a *Agave albopilosa*, s komentářem, jak docílit ve sbírkách vzhledu rostlin připomínajících mexické originály.

Skvělá přednáška, děkujeme a někdy příště.

L. Berka

3.3 Tradiční pražské sympozium 2019 – 30. 3. 2019

V úvodu sympozia pražský předseda Ivan Běťák přivítal diváky a poděkoval jim, že se na 33. pražské jarní sympozium dostavili. Z pohledu pořadajících to bylo patrně nejúspěšnější sympozium, které jsme pořádali. Bylo celkem 186 platících, pochopitelně ne každému se vše líbilo, ale to záleží na zaměření jednotlivého posluchače. Do konce cyklu přednášek zůstalo nebývalé množství návštěvníků. Již během přípravy letošního ročníku nám bylo jasné, že jsme si nastavili nepřekročitelnou laťku, ale budeme se snažit, aby příští rok byl přinejmenším stejně tak zajímavý a přitažlivý pro všechny.

Výbor děkuje P. Pavelkovi za zajištění, překlad a péči o přednášející, stejně tak panu J. Jilemickému.

L. Berka

3.3.1 Steven Brack (USA) – Kaktusy Nového Mexika

První přednášku Sympozia 2019, asi neočekávanější, přednesl Steven Brack. Prvního přednášejícího nebylo nutné auditoriu příliš představovat. Troufám si tvrdit, že alespoň jednu rostlinu se sběrovým číslem SB měl ve své sbírce téměř každý účastník sympozia. Poprvé jsme se s ním mohli tady v Praze potkat před čtyřiceti lety, v roce 1980 u podobné příležitosti jako letos. S. Brack, který se téměř nezměnil, příjemný a vstřícný jako vždy, nám ve své více než hodinové přednášce přiblížil kaktusy amerického Jihozápadu a především Nového Mexika, které jsou mu možná nejbližší. Po obecném úvodu o geografii, geologii a podnebí této oblasti ukázal kaktusy těch nejzvučnějších jmen (nejčastěji v květu) – sklerokaktusy (*S. mesae-verdae*, vyskytující v extrémních podmínkách u Shiprocku jako prakticky jediný kaktus), pedioaktusy (třeba *Pediocactus knowltonii* na jediném známém nalezišti o rozloze půl hektaru), pochopitelně také echinocereusy a echinomastusy, eskobarie včetně *E. missouriensis*, poměrně vzácně se vyskytující na území Nového Mexika, nebo jen v přírodě velmi obtížně objevitelnou *T. papyracantha*. Zajímavé byly také záběry na jeho kaktusovou skalku zasypanou sněhem. Pro příznivce kaktusů amerického Jihozápadu (a věřím, že nejen pro ně) skutečný zážitek!

P. S.: Stevenu Brackovi se u nás velmi líbí, rád přijede brzy znovu. Podle svých slov prý nikdy nepřednášel pro tak početné publikum.

V. Šedivý

3.3.2 Alan Butler (ESP) – Travels in Arabia

Alan Butler je Angličan, který si založil pěstírnu sukulentů nejprve v Itálii a pak se přestěhoval do Španělska nedaleko Malagy, kde žije dodnes. Po návštěvě českých sbírek si uvědomil, že sluneční svit není vše. Prohlásil, že tak pěkné rostliny, jaké viděl u nás, se mu v jižní Evropě nedaří vypěstovat. Středoevropské střídání ranního chladu s odpoledním horkem je velmi důležitým faktorem.

Alan nám promítl fotografie převážně ze sedmdesátých let a tak jsme viděli lokality Saudské Arábie, Ománu a Jemenu, jak dnes již asi většinou nevypadají. Samozřejmě nechyběly snímky *Adenium obesum* a *A. dhofarense*, různých aloí (*A. vacilans*) a euphorbií. Běžnější *E. inarticulata*, *E. cactus*, *E. ammak* se střídaly s *E. shimperi*, *E. hadramautica*, *E. triaculeata*. Že i v Arábii lze najít kosmatce, dokládá *Delosperma harazianum*. Zajímavé byly také snímky několika rhytidocaulonů a carallum. Máte-li ve sbírce *Cissus rotundifolia*, Alan Butler doporučuje si z něj udělat chutný salát.

Pokud se rozmýšlíte, zda si v červnu koupit knihu Toma McCoye *The Aloes of Arabia*, vězte, že tento pán ovlivnil popisy sukulentů Arabského poloostrova nejen v oblasti aloí.

Zajímavou vzpomínkovou přednášku Alana Butlera překládal Petr Pavelka.

O. Melichar

3.3.3 Jaromír Chvastek (ČR) – Conophytum a doprovodná vegetace Západního Kapska

Jaromír Chvastek z Frýdku-Místku byl téměř půl století pravověrným kaktusářem. V roce 2015 však navštívil v Brně přednášku profesora Glosera o sukulentech Jihoafrické republiky a bylo rázem vše jinak. V letech 2016–2018 podnikl Jaromír šest výprav do Namaqualandu a jižní Namibie. Zprvu počítal s tím, že se zaměří na rod *Lithops*. Tyto rostliny se však mimo dobu kvetení velmi obtížně hledají, a tak se stal specialistou na rod *Conophytum*. Spolu s Chrisem Rodgersem uznává Jaromír dělení rodu do 16 sekcí a 108 druhů a zdá se, že dokud je všechny neuvidí, do JAR jezdit nepřestane. Krom

pohledu na rostliny a přírodu jsme se dozvěděli, jak vycházet s farmáři a jak se dostávat na jejich obrovské pastviny.

Viděli jsme nejen celou řadu běžných i vzácných conophyt, jak v plné vegetaci, tak v letní dormanci, ale i mnoho dalších kosmatcovitých v čele s lithopsy. Z dalších pak crassuly, tylecodony, avonie a jiné. S určením některých rostlin jsme mohli nesouhlasit, ale to je tak vše, co jsme mohli dělat, protože příroda, a ta jihoafrická zvláště, není železářství s šuplíky.

Celkově se mi přednáška moc líbila. Přítel Jaromír byl jediný přednášející, který si letos poradil bez tlumočnicka.

O. Melichar

3.3.4 Franz Kühhas – Severní Peru

Osobně bych tuto přednášku nazval „barevné Peru“, protože hýřila všemi barvami. F. Kühhas se této zemi věnuje dlouhodobě, dosud v Peru navštívil 20 ze 24 provincií. Přednáškou nás chtěl seznámit s různými oblastmi severního Peru – od amazonských nížin po vrcholové plošiny hor ve výšce až cca 4 000 m. Přednášku zahájil krátkým pohledem na mapu Peru a následně informoval o nejznámějších archeologických lokalitách v oblasti severního Peru. Po tomto trochu delším úvodu se zaměřil na rostlinstvo nejen sukulentní. Viděli jsme velké množství různobarevných květů bylin (často orchideje), keřů a stromů, ne vždy bylo známé jméno. Z kaktusů jsme viděli hlavně rod *Matucana* – např. *M. crinifera*, *formosa*, *calvescens*, *aurantiaca*. Ze sloupovitých *Browningia*, *Neowerdermannia*, nějaké borzikaktusy. Z nejméně položených poloh to byla *Oroya borchersii*. Kaktusy byly průběžně prokládány obrázky jiných kvetoucích rostlin, pastva pro oči. Na závěr jsme nahlédli do osad a městeček, hlavně na trhy, které přetékal barevným ovocem. Všichni místní byli oblečeni do vlněných oděvů výrazných barev, podobných jako měly promítané květiny. Prostě barvy Peru ze všech stran.

L. Berka

3.4 Přednáška 18. 4. 2019 – M. Tvrdík – Gymnokalycium (výběr z provincií)

Předvelikonoční přednáška Martina Tvrdíka nazvaná Výběr z provincií byla jako vždy doprovázená velmi pěknými a kvalitními fotografiemi a věcným komentářem. Martin řazený do „šuplíku“ gymnofil se tomuto tvrzení brání, v současné době ho zajímá i Mexiko, kde strávil poslední měsíční cestu focením kvetoucích ariokarpusů. Přednáška byla zaměřena na rostliny, o které má autor zájem. Byly nám představeny rostliny z jižní Bolívie z údolí Paicho, Pomaipo a údolí Carrizal. Bylo to hlavně *G. cardenasianum*, viděli jsme různé stanovištní formy, z nich byly velmi zajímavé rostliny z El Puente (nejsevernější lokalita výskytu). Další série obrázků byla z Argentiny – oblast Buenos Aires, Rio Negro, Chubut a dále zpět na sever do provincií Mendoza a Salto. Z hraniční oblasti s Rio Negro bylo představeno *G. reductum*, v Rio Negro *G. brachypetalum*, *G. gibbosum* a *G. chubutense*. Dále jsme viděli *G. bodenbenderianum*, *G. acorugatum* z provincie San Juan. V provincii San Luis stanoviště s *G. sanluisensis*, *G. natalie*, *G. neuhuberi* a *G. strigianum aenemum*. V přednášce zbyl čas i na gymnokalycia provincie La Rioja – *G. castenallosii*, *G. polycephalum*, *G. esperanzae*, *G. glaucum* a další. Martin stihl probrat i rostliny z provincií Cordoba, Catamarca, Jujuy. Smršť předvedených rostlin zakončil opět v Bolívii, v provincii Tucuman – *G. bayrianum*.

Přednášku zhlédlo pro přednášku v nepříznivém čase – na Zelený čtvrtek (před volnými dny) a za extrémně pěkného počasí – 35 diváků.

L. Berka

3.5 Spolkový zájezd 8. 5. 2019

Jako každý rok jsme vyjeli v 7 hodin od Ženských domovů, letos to bylo směrem na Brno. Navštívili jsme následující sbírky:

1. Ing. Josef Odehnal (Brno) – úžasná sbírka tohoto úžasného člověka, známého kaktusového pěstitele a funkcionáře.

2. Marek Chaloupka – Zahradnictví Chaloupka (Brno) – Marek jednoznačně překvapil účastníky zájezdu množstvím suchomilných zimo- a mrazuvzdorných sukulentních rostlin, nejen tedy rody *Sempervivum*, *Orostachys*, *Jovibarba*, *Sedum* ..., ale velký úspěch měly právě kvetoucí rostliny rodu *Delosperma*. Barevná pastva pro oči.

3. Radek Kamarýt (Pelhřimov) – sbírka stará cca 25 let zaměřená na rod *Ferocactus*. Všechny rostliny vyrovnané jako vojáci na Rudém náměstí, jednotné aranžmá, prostě lahůdka pro oči pedanta. Radek má před sebou ještě mnoho pěstitelských let a jeho sbírka bude ještě vzkvétat, to si ale nějak nedovedu představit, protože již nyní je skvělá.

4. Miroslav Pilský (Pelhřimov) – nádherné, velké a krásné rostliny ve skvělé kondici, je vidět, kde Radek dostal „mustr“. Paráda!

Velice všem jmenovaným děkuji za umožnění návštěvy.

Co se týká zájezdu, myslím, že bude opět patřit mezi ty povedené, a dovoluji si tvrdit, že tak plný autobus rostlin jsme do Prahy již dlouho nedovezli (fotky ze zájezdu jsou vyvěšeny na našem FB, budou i na našem webu). Všem účastníkům zájezdu děkuji za účast, zájem a ochotu spolupracovat a omlouvám se za pozdější návrat.

KaktusBus 2019 je za námi a již se těším na KaktusBus 2020, který budu plánovat na 2 dny (po domluvě s účastníky zájezdu), tedy pátek 8. 5. a sobota 9. 5. 2020.

Těším se na setkání a rád uvítám nápady, kam vyraziti (jiri.varecka@seznam.cz)

Jirka Vařečka

4. CO BUDE

4.1 52. Výstava Kaktusy a sukulenty 2019: 31. 5. – 15. 6. 2019

Vážení přátelé,

Pražský spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů se již řadu let prezentuje vždy velmi úspěšnou jarní výstavou ve sklenících Botanické zahrady UK na Slupi. Náš spolek má více než 500 členů a každý rok vystavuje zhruba deset stále stejných pěstitelů. Prosíme proto i ostatní, i drobnější pěstitelé, kteří určitě mají pěkné rostliny, aby přispěli k ještě lepšímu obrazu výstav, třeba jen jednou nebo dvěma rostlinami.

Vždyť pochlubit se svými výpěstky není nic špatného, naopak. Krásné rostliny vždy upoutají pozornost návštěvníků i potencionálních nových pěstitelů. Každá rostlina se zúčastní soutěže o nejhezčí rostlinu výstavy a každý vystavující dostane malý dárek a pozvání na slavnostní otevření výstavy.

V případě, že se rozhodnete pomoci oživit naši výstavu, kontaktujte nás:

V. Roubíček, e-mail: marie1951@seznam.cz

K. Halbich, e-mail: karel.halbich@volny.cz

Za Vaši ochotu vystavit rostliny Vám jménem výstavního výboru SPKS Praha děkuje Karel Halbich.

Rostliny do výstavní části budeme přijímat ve dnech: 26. 5. (neděle 12–15 hod.), 27. 5. – 29. 5. (pondělí – středa 8–17 hod.).

Odvoz rostlin: 16. 6. (neděle 12–17 hod.), po domluvě i v pondělí 17. 6. (8–12 hod.).

5. Různé

5.1 Jubilea

Za výbor Spolku bych rád popřál členům výboru, kteří se letos dožívají kulatého životního jubilea, to se nám to letos sešlo! Je to paní Jana Rácová (60) a pánové Vladislav Kašpar (80), Karel Halbich (65), Vladimír Roubíček (70). Nelze vynechat nejstaršího člena Výboru pana Miroslava Veverku (92).

Všem přeji hodně zdraví, radosti do života a mnoho zážitků s naším ušlechtilým koníčkem.

L. Berka

5.2 Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

jednatel SPKS: Ing. Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: berka.frailea@seznam.cz

předseda SPKS: Ing. Ivan Běťák, Pod Lesem 27, 143 00 Praha 412, e-mail: betak@volny.cz

<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>